

[Lannung.]

haaber ikke vil blive nødvendigt, vil det selvfølgelig være paakrævet positivt at fastslaa i selve Loven visse Forbudsbestemmelser, visse udtrykkelige Bestemmelser om Pligt til Tilbagebetaling af for meget oppebaaret Leje i Strid med Loven, og lignende Forhold, paa Linie med §§ 16 og 30 i Huslejeloven af 1. April 1935.

Det er klart, at Boligproblemet i den givne Situation har to Hovedsider, dels de Beskyttelsesbestemmelser, vi her taler om, der skal hindre Misbrug, dels Opretholdelsen af Boligforsyningen i Fremtiden. Et rigeligt Boligbyggeri, der medfører en saadan Boligforsyning, at der til enhver Tid er en passende naturlig Reserve, er det jo altid, ogsaa under normale Forhold, nødvendigt at have som Supplement til selv den bedste Huslejlov, og paa længere Sigt er det den mest effektive Garanti mod et opskruet Lejeniveau. Men af samme Grund er det særlig vigtigt, at der i den Situation, vi nu befinder os i, gøres alt, hvad der overhovedet er muligt, for at opretholde Boligproduktionen bedst muligt, og først og fremmest nødvendigt, at Finansieringspørgsmaalet tages op til Løsning. Det er mig bekendt, at Byggenævnet behandler dette Spørgsmaal og vil gøre sine Synspunkter gældende over for Det erhvervsøkonomiske Raad, og det vil være af største Betydning for hele Befolkningen, at dette Spørgsmaal behandles med al mulig Opmærksomhed og Effektivitet baade af Stat og Kommune, herunder ogsaa Københavns Kommune, og det jævnsides hermed ud fra det meget vigtige Hensyn: at holde den Nøgleindustri, som Boligbyggeriet er, i Gang.

Med disse Bemærkninger skal jeg anbefale Lovforslaget til hurtig Vedtagelse, samtidig med at jeg, som sagt, understreger Nødvendigheden af, at Opmærksomheden ogsaa samles om den anden Hovedside af Boligproblemet: Boligforsyningen.

Indenrigsministeren (Bertel Dahlgaard): Jeg takker for den Tilslutning, der fra alle Sider er givet til Lovforslaget, og har kun en enkelt Bemærkning at gøre til det ærede 16de tingvalgte Medlem (Stein). Det ærede Medlem brugte i Anledning af den Bestemmelse i § 2, som giver Loven en vis tilbagevirkende Kraft, ganske vist af ringe Rækkevidde, det Udtryk, at det var en fast Regel i dansk Ret, at en Lov ikke maatte gribe ind i bestaaende Kontrakter. Jeg vil hellere

udtrykke det saaledes, at det ikke er en fast Regel, men nok en Regel, hvorfra der dog kan gøres og ofte er gjort Undtagelser, naar ekstraordinære Forhold eller ekstraordinære Begivenheder gjorde det begrundet. Naar der indtræder ekstraordinære Forhold, der bevirker, at man ud fra den ogsaa for den tidligere Kontraktfrihed tilgrundliggende Retsopfattelse maa erkende, at man ikke under normale Forhold vilde have godkendt Adgangen til en saadan Kontrakts Virkninger, saafremt saadanne ekstraordinære Forhold var forudset, foreligger der fornøden Begrundelse for en Indgriben. Overfører jeg nu denne Betragtning paa den foreslaaede lille Lejelov, vil jeg udtrykke det paa den Maade: Hvis man tænkte sig — jeg vil slet ikke sige, at det er sket, eller i hvilket Omfang det er sket, jeg nævner det blot eksempelvis, og for saa vidt er det af mere teoretisk Interesse —, at en Mand, den Dag Storkrigen brød ud, sagde til sig selv: Nu kommer Krigen med alle dens ekstraordinære Forhold, det er givet, at Rigsdagen for Samfundets Skyld vil gribe ind og foretage Begrænsninger i den almindelige Dispositionsfrihed paa Lejeområdet, nu skynder jeg mig med at tvinge den størst mulige Leje igennem over for dem, jeg eventuelt har Magt over paa dette Omraade — da mener jeg, at den almindelige Retsopfattelse, hvad jeg i øvrigt ikke tror der er Uenighed om mellem det ærede Medlem og mig, vil tilsige, at det kan ikke være rigtigt. Andet er det ikke, der er bestemt her. Jeg er i øvrigt selvfølgelig ganske enig i, at den Undtagelse, der her er gjort fra den Regel, som det ærede Medlem talte om, i sig selv er af mindre Betydning og som Helhed af meget ringe Rækkevidde.

Stein: Jeg gaar ogsaa ud fra, at der i Virkeligheden ikke er nogen større Divergens mellem Ministerens og min Opfattelse af dette Forhold. Det forekommer mig dog, at det Forbehold, Ministeren her tager: at man kan komme til at staa over for umoralske Handlinger — eller hvorledes man skal betegne det —, ikke har fundet tilstrækkeligt Udtryk i det foreliggende Lovforslag. I øvrigt tillægger jeg dette Retsprincip: at Aftaler skal holdes i alle Ord og Punkter, en fundamental Betydning for hele Retslivet, og jeg mener, at man ikke skal fravige det, uden hvor det er absolut nødvendigt. Jeg vilde ikke have sagt noget til, om Ministeren havde formuleret sit Lovforslag derhen, at fra den Dag,